

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Keskkonnaminister
määrus
terviktekst
01.01.2021
Hetkel kehtiv
RT I, 18.12.2020, 15

Lõhnaaine esinemise hindamise kord, hindamisele esitatavad nõuded ja lõhnaaine esinemise häiringutasemed

Vastu võetud 27.12.2016 nr 81

[RT I, 29.12.2016, 51](#)

jõustumine 01.01.2017

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine
13.12.2020

Avaldamine
[RT I, 18.12.2020, 2](#)

Jõustumine
01.01.2021

Määrus kehtestatakse [atmosfääriõhu kaitse seaduse](#) § 68 lõike 1 alusel.

§ 1. Määruse reguleerimisala

Käesoleva määrusega sätestatakse:

- 1) lõhnaaine esinemise hindamiseks kasutatavate mõõtmiste ja arvutuslike meetodite loetelu;
- 2) lõhnaaine esinemise hindamise kord;
- 3) lõhnaaine esinemise hindamisele esitatavad nõuded;
- 4) hindamismeetoditele vastavad lõhnaaine esinemise häiringutasemed ja nende kohaldamise kord.

§ 2. Lõhnaaine esinemise hindamiseks kasutatavad meetodid

(1) Õhukvaliteedi vastavust lõhnaaine esinemise häiringutasemetele hinnatakse referentsmeetodiga.

(2) Referentsmeetodite nõuete täitmisel on soovitatav kasutada järgmisi meetodeid eraldi või omavahel kombineerituna:

- 1) standard EVS-EN 13725 „Õhukvaliteet. Lõhnaainete kontsentratsiooni määramine dünaamilise olfaktomeetria abil” või muu samaväärne rahvusvaheline või Euroopa standardiorganisatsiooni standard;
- 2) standardi EVS 888 „Lõhnaainete määramine välisõhus välimõõtmiste teel” rastermeetod või muu samaväärne rahvusvaheline või Euroopa standardiorganisatsiooni standard;
- 3) standard EVS 886-1 „Lõhnaainete hajumine atmosfääris. Osa 1: Põhialused” või muu samaväärne rahvusvaheline või Euroopa standardiorganisatsiooni standard.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1 ja 2 nimetatud meetodid peavad olema akrediteeritud mõõteseaduse kohaselt.

(4) Lõhnaaine esinemise kohta indikatiivse hinnangu saamiseks võib lisaks referentsmeetoditele kasutada ka järgmisi meetodeid:

- 1) standardi EVS 888 „Lõhnaainete määramine välisõhus välimõõtmiste teel” hajumissuuna meetod või mõni muu samaväärne rahvusvaheline või Euroopa standardiorganisatsiooni standard;
- 2) standard EVS 887-1 „Lõhnade mõju ja selle hindamine. Osa 1: Lõhnahäiringu psühhomeetriline hindamine. Küsimustikud” või muu samaväärne rahvusvaheline või Euroopa standardiorganisatsiooni standard;
- 3) standard EVS 887-2 „Lõhnade mõju ja selle hindamine. Osa 2: Häirivate omaduste väljaselgitamine küsitluste teel” või muu samaväärne rahvusvaheline või Euroopa standardiorganisatsiooni standard;
- 4) elektroonilised sensorid lõhnaainete hindamiseks.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punktis 1 nimetatud standardi kasutamise korral on lõhnaaine esinemise kohta indikatiivse hinnangu saamiseks vajalik minimaalne mõõtmispäevade arv vähemalt 15% vaadeldava perioodi ööpäevade koguarvust.

§ 3. Lõhnaaine hetkelise heitkoguse arvutuslik hindamine

(1) Lõhnaaine hetkelise heitkoguse arvutuslikku hindamist kasutatakse lõhnaaine modelleerimise puhul järgmiselt:

1) loomakasvatusektori korral arvutatakse lõhnaaine hetkeline heitkogus järgmise valemiga:

$$Q = q_i \times L\ddot{U}, \text{ kus}$$

Q on lõhnaaine hetkeline heitkogus (OU/s);

q_i – vastava valdkonna eriheide, mis on esitatud käesoleva määruse lisas;

$L\ddot{U}$ – vastava käitise loomühikud;

2) pindallikate korral arvutatakse lõhnaaine hetkeline heitkogus järgmise valemiga:

$$Q = q_i \times S, \text{ kus}$$

Q on lõhnaaine hetkeline heitkogus (OU/s);

q_i – vastava valdkonna eriheide, mis on esitatud käesoleva määruse lisas;

S – pindallika pindala (m^2);

3) käitise spetsiifiline lõhnaaine hetkeline heitkogus (OU/s) arvutatakse järgmise valemiga:

$$Q = c \times V_{R,20}, \text{ kus}$$

Q on lõhnaaine hetkeline heitkogus (OU/s);

c – lõhnaaine kontsentratsioon väljuvates gaasides (OU/ m^3) käesoleva määruse lisa või akrediteeritud labori määratu kohaselt;

$V_{R,20}$ – ventilatsiooni või emissioonigaaside mahtkulu (m^3/s);

4) standardi EVS-EN 13725 (2005) kohaselt arvutatakse mahtkiirus standardtingimustel (20 °C ja 101,3 kPa) niiske gaasi jaoks standardi ISO 10780 järgi järgmise valemiga:

$$V_{R,20} = V_s \times (273 + 20) / (273 + t) \times p_s / 101,3, \text{ kus}$$

$V_{R,20}$ on mahtkiirus standardtingimustel;

V_s – mahtkiirus m^3/s ;

24.04.2017 10:53

p_s – absoluutne rõhk korstnas;

t – gaaside temperatuur °C.

(2) Käesoleva määruse lisas esitatud lõhnaühikud on indikatiivsed ning käitistel on õigus oma eriheiteid täpsustada, kasutades selleks käesoleva määrusega kooskõlas olevat standardiseeritud metoodikat.

§ 4. Lõhnaaine esinemise hindamise kord

(1) Keskkonnaamet võib lõhnaaine esinemise häiringutaseme ületamise kahtluse korral kokku kutsuda eksperdirühma.

[RT I, 18.12.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

(2) Eksperdirühma ei kutsuta kokku järgmistel juhtudel:

1) heiteallikas ei saa tegevuse iseloomu tõttu lõhnaainet levitada;

2) tuvastatakse õhukvaliteedi piirväärtuse ületamine või muu keskkonnakaitseloa nõuete rikkumine, mis eeldatavalt põhjustas õhukvaliteedi piirväärtuse ületamise kahtluse;

3) lõhnaaine väljutamine on seotud muu keskkonnakaitseloa nõuete rikkumisega;

4) lõhnaaine häiringutaseme ületamise kahtlus on põhjustatud sõnniku laotamisest tekkinud lõhnaaine esinemisest;

5) piirkonnas, kus kahtlustatakse lõhnaaine esinemise häiringutaseme ületamist, ei ole püsivat asustust;

6) heiteallika valdaja on koostanud lõhnaaine esinemise vähendamise kava, mis on heaks kiidetud ning Keskkonnaamet on veendunud, et kavas ette nähtud meetmed on piisavad.

[RT I, 18.12.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

(3) Keskkonnaamet võib enne eksperdirühma kokkukutsumise otsuse tegemist esitada heiteallika valdajale ettepaneku koostada vabatahtlikult lõhnaaine esinemise vähendamise kava.

[RT I, 18.12.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

(4) Eksperdirühma kokkukutsumise otsuses märgitakse:

1) lõhnaaine esinemise hindamise meetodi nimetus;

2) lõhnaaine esinemise hindamisel kasutatava standardi nimetus;

3) lõhnaaine esinemist hindava eksperdirühma liik;

4) lõhnaaine esinemise hindamise orienteeriv tähtaeg.

(5) Eksperdirühma kokkukutsumise otsus saadetakse kaebuse esitajale ja heiteallika valdajale.

[RT I, 18.12.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

§ 5. Lõhnaaine esinemise hindamisele esitatavad nõuded

(1) Lõhnaaine esinemise hindamisel tagatakse kasutatavat hindamismeetodit kirjeldava standardi kõigi nõuete täitmine.

(2) Standardi EVS 888 meetodeid kasutava eksperdirühma liige peab läbima n-butanooli tundlikkuse testimise standardi EVS-EN 13725 kohaselt.

(3) Standardite EVS 888 või EVS-EN 13725 alusel lõhnaaine esinemise hindamisega tegeleva eksperdirühma liige ei tohi olla teenistus- või töösuhetes hinnatava heiteallika valdajaga ning peab olema oma hinnangutes erapooletu.

(4) Lõhnaaine esinemise hindamiseks standardi EVS-EN 13725 meetodeid kasutava eksperdirühma liige peab vastama nimetatud standardis eksperdirühma liikmele esitatud nõuetele.

(5) Lõhnaaine esinemise hindamiseks standardi EVS 887-1 või EVS 887-2 meetodeid kasutava eksperdirühma liige peab juhinduma ICC/ESOMARi „Turundus- ja ühiskonnauuringute läbiviimise rahvusvaheliste reeglite” (ICC/ESOMAR *International Code of Marketing and Social Research Practice*) nõuetest.

§ 6. Lõhnaaine esinemise hindamise referentsmeetoditele vastavad lõhnaaine esinemise häiringutasemed ja nende kohaldamise kord

(1) Lõhnaaine esinemise häiringutase on aasta lõhnatundide osakaal kogu aasta tundidest, millest alates loetakse lõhnaaine esinemine oluliseks keskkonnahäiringuks.

(2) Standardit EVS 886-1 või standardi EVS 888 rastermeetodit kasutades on lõhnaaine esinemise häiringutase vastuvõtja juures 15% aasta lõhnatundidest.

(3) Standardit EVS 886-1 kasutades loetakse üheks lõhnatunniks tunnikeskmise lõhnaaine kontsentratsiooni 0,25 OU/m³ ületamist.

(4) Standardi EVS 888 rastermeetodit kasutades loetakse üheks lõhnatunniks ühe hindamisruudu ühes mõõtepunkti ühekordse hindamise käigus saadud positiivsete mõõtmistulemuste 51% osakaal.

§ 7. Lõhnaaine esinemise hindamistulemuste hinnang

(1) Lõhnaaine esinemise hindamistulemuse hinnang sisaldab vähemalt järgmist:

- 1) viide eksperdirühma kokkukutsumise aluseks olnud asjaoludele;
- 2) heiteallikate iseloomustus, sh heiteallikate paiknemise kirjeldus ja mõõtepunktide asukohad;
- 3) piirkonna meteoroloogiliste tingimuste lühikirjeldus, sh valdavad tuulesuunad;
- 4) lõhnaaine esinemise hindamiseks kasutatud meetod ning kinnitus, et eksperdirühma tegevus vastab käesolevas määruses sätestatud nõuetele ning tõendid selle kohta on vajaduse korral taasesitatavad;
- 5) lõhnaaine esinemise hindamistulemused, sh vastavus lõhnaaine esinemise häiringutasemele juhul, kui kasutati referentsmeetodit;
- 6) eksperdirühma lõhnaaine esinemise hindamise tulemus.

(2) Keskkonnaamet saadab lõhnaaine esinemise hindamistulemuste hinnangu Keskkonnaministeeriumile, kaebuse esitajale ja heiteallika valdajale.
[RT I, 18.12.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

§ 8. Määruse jõustumine

Käesolev määrus jõustub 2017. aasta 1. jaanuaril.

[Lisa](#) Lõhnaühikud lõhnaaine hetkelise heitkoguse arvutuslikuks hindamiseks

LÕHNAÜHIKUD LÕHNAAINE HETKELISE HEITKOGUSE ARVUTUSLIKUKS HINDAMISEKS

Tabel 1. Loomakasvatuse lõhnaühikud

Valdkond	Alamvaldkond	OU/LÜ/s
Veisekasvatus	Piimalehmad	29
Veisekasvatus	Kinnislehmad	78
Veisekasvatus	Mullikad	11
Veisekasvatus	Vasikad	10
Linnukasvatus	Broilerid	42
Linnukasvatus	Munakanad	11
Linnukasvatus	Noorlinnud (kana vanuses kuni 140 päeva)	63
Seakasvatus	Nuumikud	40
Seakasvatus	Põhikarja emis (koos pörsastega)	25

Tabel 2. Loomsete jäätmete töötlemise lõhnaühikud

Valdkond	Protsess	OU/m ³	OU/m ² /s
Loomsete jäätmete töötlemine	Termooksüdeerija	1129	
Loomsete jäätmete töötlemine	Aeratsioon		39.7
Loomsete jäätmete töötlemine	Setiti		35.7

Tabel 3. Jäätmekäitluse lõhnaühikud

Valdkond	Protsess	OU/m ³	OU/m ² /s
Jäätmekäitlus	Biofilter	1032	
Jäätmekäitlus	Laadimisruum	312	
Jäätmekäitlus	Sorteerimisruum	26	
Jäätmekäitlus	Biojäätmel		3.2
Jäätmekäitlus	Segajäätmel		5.4
Jäätmekäitlus	Kompost		1.2
Jäätmekäitlus	Ehituspraht		1.3
Jäätmekäitlus	Jäätmepõletus	485	

Tabel 4. Reoveepuhastuse lõhnaühikud

Valdkond	Alamvaldkond	OU/m ³	OU/m ² /s
Reoveepuhastus	Mehhaaniline puhasti	5466	
Reoveepuhastus	Aereeritud bassein		1616.2
Reoveepuhastus	Aereerimata bassein		21.4
Reoveepuhastus	Setiti		45.7
Reoveepuhastus	Mudatahestus	1093	
Reoveepuhastus	Komposteerimine		66.9

Tabel 5. Haavapuitmassi ja tselluloosi tootmise lõhnaühikud

Valdkond	Alamvaldkond	OU/m ³	OU/m ² /s
Haavapuitmassi tootmine	Aeratsioonibassein		2.2
Haavapuitmassi tootmine	Radiaalsetiti		1.8
Haavapuitmassi tootmine	Kompostiväljak		8.2
Haavapuitmassi tootmine	Skrubber	10597	
Haavapuitmassi tootmine	Protsessiventliatsioon	7457	
Tselluloosi tootmine	Eelsetiti		469.7
Tselluloosi tootmine	Aeratsioonibassein		1198.9
Tselluloosi tootmine	Mudaväljak		11.7
Tselluloosi tootmine	Lubjaahi	10587	
Tselluloosi tootmine	Tallõli keedukatel	816685	
Tselluloosi tootmine	Regenereerimiskatla elektrifilter	5697	
Tselluloosi tootmine	Regenereerimiskatla sulapaak	20826	

Tabel 6. Malmivalu lõhnaühikud

Valdkond	Protsess	OU/m ³
Malmivalu	Inglise valu	2777
Malmivalu	Vene valu	382
Malmivalu	Siseõhk	274

Tabel 7. Klaasplasti kasutamise lõhnaühikud

Valdkond	Protsess	OU/m ³
Klaasplasti kasutamine	Detailide tootmine	864